

A MAB FvB 8/2012. számú határozata

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem (a továbbiakban: Egyetem) rektora 2011. december 6-án kelt levelével felülvizsgálati kérelmet nyújtott be az Oktatási Hivatalhoz (a továbbiakban: OH) a MAB 2010/7/VIII/28. sz. határozatával elfogadott szakértői véleményével szemben, mellyel nem támogatta az Egyetem **pszichológia** mesterképzési szakán a **fejlődés- és klinikai gyermekpszichológia** szakirány indítását. Az OH 2012. január 9-én kelt és a MAB Titkárságához 2012. január 16-án érkezett étiratában a MAB Felülvizsgálati Bizottságát (a továbbiakban: MAB FvB) kérte fel újabb szakértői vélemény adására.

Szakértői vélemény

A továbbiakban a MAB nem támogató határozatából idézett szövegrészeket *dőlt* betűvel, a felülvizsgálati kérelem vonatkozó részeit álló betűvel, az újabb szakértői vélemény megfelelő részeit *félkövérrel* jelöljük.

Tantervi mozzanatok

A MAB határozata szerint: „*a korábbi, nem támogatott beadványhoz képest a tervezet javult, a szakirány két fő összetevője a fejlődéslélektan és a klinikai gyermekpszichológia is jól kidolgozott. A tantervet érintő kifogások orvoslása jórészt megtörtént, a hiányzó ismeretkörök közül pl. a (családi) szocializáció megjelent, viszont pl. a gyermekintézmények működéséről továbbra sincs kielégítő ismeretátadás tervezve, miközben a szakirányon végzetek egyik lehetséges elhelyezkedési területe ez. Az ismeretlenőrzés rendszeréről, s főként a záróvizsga tematikus tartalmáról változatlanul nem tájékoztatnak. A szabadon választható tárgyakról semmilyen információt nem adnak. Meg kell jegyezni még, hogy a bemutatott hallgatói tájékoztatóban a képzési célnél a szakirányon végzetek kompetenciáját illetően ugyanúgy kell fogalmazni, ahogyan az a KKK-ban szerepel, vagyis hogy alkalmasak lesznek „...a **szupervízió alatt** folytatott diagnosztikai és terápiás tevékenységre”. A jelenlegi megfogalmazás nem egyértelmű e tekintetben.*”

A felülvizsgálati kérelem erre a következőkkel reagál: „A kérelem **I.4. pontjában röviden leírjuk záróvizsga struktúráját és tartalmát**, azaz bemutatjuk, hogy mely két részből épül fel a záróvizsga, s jelezzük, hogy tartalmilag a mesterképzés teljes anyagát magába foglalja. Emellett jelezzük, hogy további részletes tájékoztatás szereshető a képzés menetéről a <http://www.ppk.elte.hu/oktatas/pszichologia-mesterkepzesi-szak/> linken. A záróvizsga menetének és a vonatkozó elvárásoknak még részletesebb bemutatása is elérhető honlapunkon: <http://pszichologia.elte.hu/oktatas/diplomaszerzes/>.

A határozat észrevételezi, hogy a Hallgatói tájékoztatóban pontatlanul fogalmaztunk a képzési céllal kapcsolatosan. Ezt természetesen pontosítjuk a következők szerint: «*alkalmasak lesznek szupervízió alatt folytatott diagnosztikai és terápiás tevékenységre*».”

A MAB FvB álláspontja szerint a két területet (fejlődéspszichológia és klinikai pszichológia) magában foglaló szakmai ismeretek kiegyensúlyozottan jelennek meg a curriculumban. A témához csatlakozó magyar irodalom mellett aktuális nemzetközi irodalom követelménye is megtalálható. A szakirány koncepciója olyan témát biztosít a pszichológusok képzésében, melyre egyre nagyobb szükség van: az egészségügyi, oktatási és szociális területeken egyaránt igényelt ismeretek magas szintű elsajátításához ad lehetőséget. A tanterv felépítése kiegyensúlyozott, az előadások, gyakorlatok és a külső terepgyakorlatok megszervezése biztosítja a magas szintű elméleti és gyakorlati tudást és tapasztalatot.

Személyi mozzanatok

A MAB elutasító határozata szerint: „*Elsősorban a személyi feltételeket illetően felmerült aggályok indokolják a nem támogató állásfoglalást. A szakirány 30 tantárgyából 19 tárgy felelőse és többnyire egyetlen oktatója is egyetemi adjunktus, és ez nem egy mesterszintű képzés képét vázolja fel. Konkrétan 7 oktató gondozza ezeket a tárgyakat, közülük mindössze egy oktató klinikai szakpszichológus, egy pedig a gyermek- és ifjúságpszichiátria szakorvosa. A szakirány szorosán vett szakterületének tudományos igényű művelése, nívós publikációs tevékenység kevesekre jellemző, ha igen, akkor inkább a pedagógiai pszichológia szakterületén – mint pl. magánál a szakirány felelősnél, aki kiemelkedő képviselője szűkebb szakterületének – de nem a klinikai gyermekpszichológiai területen. Az oktatók szakmai kvalifikációja a kognitív pszichológia és a fejlődéspszichológia-fejlődési zavarok területén kimagasló, a klinikai gyermekpszichológiai területen ez legfeljebb a gyermekpszichiátria területén mutatkozik. Ez rávilágít a visszatérő szakmai aggályokra a pszichológia mesterképzésben „klinikai” szakirányok feltételeit illetően, és kifejezetten kritikus ezen szakirányok indítása olyan intézményekben, ahol orvos-, ill. egészségügyi képzést folytató kar nincs, ilyen szakterületi háttér-támogatás nem adódik sem szakmai-tudományos téren, sem pedig az elvárt, mesterszintű személyi háttér tekintetében.*”

A felülvizsgálati kérelem szerint: „A személyi feltételeket érő kritikában a klinikai kompetenciák kérdése kerül elő. A képzésben – a MAB határozatban megfogalmazottakkal szemben – az egy fő gyermek- és ifjúsági szakpszichiáter mellett nem egy, hanem *három* klinikai szakpszichológus (N. N., N. N., N. N.) vesz részt. A klinikai háttérrel tovább erősíti, hogy a képzésért felelős Pszichológiai Intézetben további öt klinikai szakpszichológus dolgozik, akik szükség esetén bevonhatók a képzésbe.”

„... a külső gyakorlóléhelyekkel együtt (a közvetlen közreműködők száma 20 klinikai szakpszichológus, továbbá 2 gyermek- és ifjúságpszichiáter szakorvos) (...) biztosítottnak látjuk a klinikai terület elméleti és gyakorlati képzését.”

A MAB FvB álláspontja szerint a képzés személyi feltételei megfelelő biztosítékot nyújtanak a megalapozott mesterképzéshez.

A MAB FvB tartalmilag elfogadja a felülvizsgálati kérelem szempontjait, s ezek alapján **támogatja** az *Eötvös Loránd Tudományegyetem pszichológia* mesterképzési szakán a *fejlődés- és klinikai gyermekpszichológia* szakirány **indítását**.

A MAB FvB fontosnak tartja annak tisztázását, hogy a MAB határozat indoklásának egyik fő szempontja szerint problematikus a „klinikai” szakirányok indítása a pszichológia mesterképzésben, olyan intézményekben, ahol nincs orvosi kar. A vonatkozó két szakirány ugyanakkor mind a jogszabályok, mind a gyakorlat szerint a pszichológia mesterképzés részeként nem az orvos- és egészségügyi képzésekhez tartoznak. Az ország más egyetemén is **a bölcsészettudományi karok gondozásában** zajlik a képzés, függetlenül attól, hogy az adott egyetemhez – az egyetemi integráció eredményeképp – került-e orvostudományi kar (pl. Pécsi Tudományegyetem), vagy nem (pl. Eötvös Loránd Tudományegyetem, Károli Gáspár Református Egyetem, Pázmány Péter Katolikus Egyetem), s függetlenül attól, hogy a képzésben bármilyen módon részt vesz-e orvostudományi kar.

Budapest, 2012. február 29.

Szekeres Júlia
a MAB FvB elnöke